

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 30

DOM
2016-07-28
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
10510-16

SÖKANDE

Bergkvarabuss AB, 556294-9973

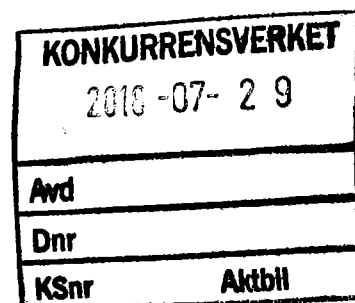
Ombud: Advokat Jerker Alm
Advokatfirman Vinge KB
Box 1064
251 10 Helsingborg

MOTPART

Försvarets materielverk
115 88 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med bifall till ansökan beslutar förvaltningsrätten att Försvarets materielverks upphandling av Busstransporter (dnr 15FMV9187) ska göras om i de delar som avser områdena Eksjö, Enköping/Västerås, Gotland, Göteborg, Halmstad, Karlsborg, Linköping/Kvarn, Revingehed, Skövde, Stockholm/Kungsängen, Sätenäs och Uppsala.

Dok.Id 750422

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00
E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Försvarets materielverk (FMV) genomför en upphandling av Busstransporter (dnr 15FMV9187) genom ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingen omfattar 24 olika områden där anbud kan lämnas för ett, flera eller samtliga områden. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 13 maj 2016 har FMV för avsikt att teckna avtal med andra leverantörer än Bergkvarabuss AB (Bergkvarabuss) när det gäller områdena Eksjö, Enköping/Västerås, Gotland, Göteborg, Halmstad, Karlsborg, Linköping/Kvarn, Revingehed, Skövde, Stockholm/Kungsängen, Såtenäs och Uppsala.

Bergkvarabuss ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om avseende områdena Eksjö, Enköping/Västerås, Gotland, Göteborg, Halmstad, Karlsborg, Linköping/Kvarn, Revingehed, Skövde, Stockholm/Kungsängen, Såtenäs och Uppsala. Bergkvarabuss yrkar i andra hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Ellös Buss AB utesluts.

Till stöd för sin talan anför Bergkvarabuss i huvudsak följande. Avtalstiden skiljer sig markant mellan ramavtalet och förfrågningsunderlaget. En längre avtalstid innebär en ökad trygghet och en möjlighet att erbjuda en lägre prisnivå. Bergkvarabuss har vid sin anbudsgivning utgått från den kortare avtalstid som angivits i ramavtalet. Avtalstiden utgör en central faktor när priset i upphandlingen sätts. Ellös Buss AB har lämnat oriktiga uppgifter om sitt kvalitetsarbete. Ellös Buss AB har vidare inte uppfyllt det obligatoriska kravet beträffande vilka orter man kommer att använda sig av underleverantörer för.

FMV bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. Det är ostridigt att det i förfrågningsunderlaget anges att avtalstiden är två år och att det i det bifogade ramavtalet anges att avtalstiden är ett år. Uppgifterna om avtalstidens längd i ramavtalet är en uppenbar felskrivning. Det finns inget som tyder på att anbudsgivarna har påverkats av felskrivningen i ramavtalet. Bergkvarabuss har inte visat att skrivfelet påverkat förutsättningarna för lämnande av anbud på ett sådant sätt att det påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede.

Ellös Buss AB har i sitt anbud tydligt visat att bolaget har ett eget kvalitetsledningssystem som motsvarar standarden ISO 9001 och uppfyller därmed det aktuella kravet i förfrågningsunderlaget. Den omständigheten att Ellös Buss AB inte i detalj angett vilka orter varje enskild leverantör kan tänkas bli aktuell för saknar betydelse. Att anbudet inte i detalj följer ordalydelsen av en enstaka punkt i förfrågningsunderlaget medför att det åtminstone vore oproportionerligt att utesluta Ellös Buss AB.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att han har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot någon grundläggande princip eller bestämmelse i LOU.

I en överprövningsprocess gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig, på ett klart och tydligt sätt ska ange

på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (RÅ 2009 ref. 69).

Det är således Bergkvarabuss som har att visa att FMV har brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU samt att bolaget har lidit eller riskerar att lida skada till följd av detta. Vidare kan den, som hos en förvaltningsdomstol ansöker om ingripande mot en upphandling, få bifall endast om denne klargör och konkretiserar på vilket sätt man lidit skada eller kan komma att lida skada (HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrätten konstaterar att det i målet är ostridigt att det i förfrågningsunderlaget anges att avtalstiden är två år och att det i ramavtalet anges att avtalstiden är ett år. Såvitt framkommit har det aktuella ramavtalet bifogats förfrågningsunderlaget och anbudsgivare ska enligt förfrågningsunderlaget godkänna villkoren i ramavtalet. En leverantör har därmed, enligt förvaltningsrättens mening, haft anledning att förlita sig på att uppgifterna i det bifogade ramavtalet också gäller som villkor i upphandlingen. Enligt förvaltningsrätten kan det vidare antas att avtalstiden har haft betydelse vid utformandet av leverantörernas anbud. Förvaltningsrätten finner därmed att FMV brutit mot principen om transparens i LOU. Vad FMV anfört om att uppgifterna om avtalstidens längd i ramavtalet är en uppenbar felskrivning ändrar inte denna bedömning.

Bergkvarabuss har anfört att bolaget vid sin anbudsgivning utgått från den kortare avtalstid som angivits i ramavtalet och att en längre avtalstid innebär en möjlighet att erbjuda en lägre prisnivå. Förvaltningsrätten anser att Bergkvarabuss därmed visat att felet har påverkat det sätt på vilket bolaget har utformat sitt anbud och att bolaget, om felet inte förelåg, hade kunnat lämna ett mer konkurrenskraftigt anbud. Enligt förvaltningsrätten har Bergkvarabuss således riskerat att lida skada på grund av den aktuella bristen.

Den konstaterade bristen i upphandlingen är hänförlig till det konkurrens-
uppsökande skedet och förvaltningsrätten anser därför att upphandlingen
ska göras om i de delar som avser områdena Eksjö, Enköping/Västerås, Got-
land, Göteborg, Halmstad, Karlsborg, Linköping/Kvarn, Revingehed,
Skövde, Stockholm/Kungsängen, Såtenäs och Uppsala. Vid denna utgång i
målet saknas skäl att pröva vad Bergkvarabuss i övrigt anfört i sin ansökan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns
i bilaga 1 (DV 3109/1 A LOU).

Göran Wickström

Rådman

Johannes Dahlman har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.